

K hodnocení ekonomiky variant ve studii VUT

Témata, která se nedostala ke kulatým stolům, protože jsou palčivá. A přitom pro vedení města ta nejdůležitější.

Na prvním z kulatých stolů mělo být hlavním tématem ekonomické porovnání jednotlivých variant. Bohužel se nedostalo na ty nejdůležitější body a ani přes výslovný příslib pana starosty, že se na ně dostane na druhém kulatém stole, se takto nestalo. Dokonce i příslib dalšího kulatého stolu zůstal jen slibem a žádná další diskuze s občany již neproběhla a do hlasování není v plánu. Zejména díky tomuto mlčení a netransparentnosti se snažíme sdílet základní informace a některé z výhrad.

I. Netransparentní provozní náklady

Stanovení provozních nákladů varianty V0 – zachování uhlí jako paliva (a podobně i dalších variant) **je naprosto neprůhledné**. To značně snižuje věrohodnost výstupů, protože s touto variantou se ostatní srovnávají. (Na str. 48 se studie odvolává na „detailní“ popis ekonomické bilance V0 v kapitole 4.1 – zde však takovéto údaje chybí). Je to jeden z důvodů, proč **vznikl požadavek na nezávislou oponenturu studie, která však byla vedením města zamítnuta**.

II. Nezapočítané možné poplatky za spalování odpadů

U kogeneračních jednotek je uvažováno se snížením příplatku za KVET na 50 % po 15 letech provozu s odůvodněním, že se tím reaguje na současnou diskuse ohledně budoucího vývoje této statní podpory. Na druhé straně **autoři do výpočtů nepromítli stejným způsobem i diskuse o budoucím zavedení poplatků za spalování odpadů**.

III. Budoucí emisní povolenky na plyn započítány, poplatky za spalování ne

Uvažuje se budoucí situace, kdy **emisní povolenky budou povinné i pro zdroje pod 20 MW**. V tak dlouhém časovém horizontu budou určitě zavedeny i poplatky za spalování odpadů, o kterých se rovněž již déle diskutuje – **tyto však opět nejsou uvažovány** (odhady dle údajů EU jsou dostupné) – toto by mělo být zvaženo minimálně v citlivostní analýze.

IV. Předimenzování čisté varianty

Na str. 41 studie uvádí: „Bylo zjištěno, že u ZEVO s kapacitou 12 a 15 kt/r je možné z hlediska pokrytí výkonových špiček a záloh realizovat pouze dva 6 MW plynové kotle, což se projeví na snížení investičních nákladů.“ (úspora cca 15MKč). **Z tohoto pohledu se jeví varianta V3 (čistě plynová) jako výkonově a investičně předimenzovaná** (o cca 3MW, pokud platí odhad pro kotel spalovny cca 5 MW), protože ve srovnání s V5 (spalovna + 2 plynové kotle + 2xKGJ) V3 uvažuje 3 plynové kotle + 4xKGJ. **Bylo by tedy vhodné doplnit i V3 ve verzi se 2 KGJ (úspora 46 MKč), nebo se 3 KGJ (úspora poloviční).**

V. Dopad na většinu kvůli menšině a pouze minimální úspore

Citlivostní analýza operuje především s možností zdražení plynu a dopadu na cenu tepla od CTZ. Je však důležité si uvědomit, že **tato cena se netýká obyvatel Hradiště, kteří na CTZ napojení nejsou - a těch je většina**. U „vítězné“ varianty s kapacitou 15 tis. tun odpadů ročně bude nadpoloviční část tepla vyráběna rovněž ze zemního plynu – závislost na ceně plynu zde bude poloviční, tzn. rovněž relativně vysoká. Jako „bonus“ spalování odpadů ve městě se **pro domácnosti připojené na CTZ uvádí možnost snížení ceny tepla až o 8 Kč/GJ - tj. cca 1,5% z dnešní ceny tepla, tedy úspora domácnosti jen cca 160 – 200 Kč ročně**.

VI. Absence kalkulace odpojování

Vůbec se nepočítá s možností odpojování stávajících odběratelů tepla (viz téma Decentralizace) – avšak tento jev může nastat právě v případě zvýšení ceny tepla z CTZ, protože např. pořízením domovních plynových kotlen obyvatelé přestanou platit za ztráty při přenosu tepla a skokově sníží své náklady na teplo např. až o 20-30%, což může znamenat roční úsporu 2500-3500 Kč na domácnost.

VII. Výnos z poplatku za spalení odpadu z širokého okolí, ne z energie

Spalování patří mezi nejdražší způsoby likvidace odpadů. Jak udávají sami autoři studie, 62% výnosů takovéto spalovny tvoří platby za spalení odpadů a jen ca 33% výnosů pochází z prodeje energií... Po spalení odpadů zůstane až 30% toxických zbytků a jejich likvidace na skládce nebezpečných odpadů spolkně 43% provozních nákladů (a to při velmi optimistickém odhadu), nákladné je i čištění spalin (dalších min. 15% nákladů).

Z řady ve studii uvedených zjednodušení a odhadů nám vyplývá, že **varianta čisté plynofikace a varianta plyn + spalovna odpadů jsou v rámci chyby, resp. spolehlivosti výstupů, ekonomicky srovnatelné**. Naproti tomu prvotní odhady investic spalovny se jeví spíše jako podhodnocené. Studii jsme vyhodnotili jako **tendenční, netransparentní až manipulativní a naprosto nedostatečnou jako rozhodující podklad pro volbu varianty modernizace teplárny**.

Hlavní příčinou této (ne)kvality je již samotné zadání ze strany CTZ, kdy **základním cílem studie je zvýšení výdělečnosti teplárny** – tedy bez ohledu na prostředí a obyvatele města maximalizovat zisk prostřednictvím nového byznysu se spalováním odpadů. **Cílem studie je splnit úzce vymezené zadání** a „napočítat to“ tak, aby vycházela ekonomicky nejlépe varianta se spalovnou odpadů. To se podařilo až při nastavení kapacity spalovny na 15 tis. tun ročně, což je zhruba trojnásobek produkce odpadů v samotném městě, takže dvě třetiny potřebného množství se budou dovážet z desítek obcí celého okresu.

Takto předimenzovaná kapacita povede k tomu, že **v letních měsících se bude přes 20% tepla z odpadů nesmyslně vypouštět bez užítu do vzduchu**.

Z výsledků VUT je přitom jasně patrné, že nižší kapacita spalovny - 10 tis. tun odpadů (což je pořád dvojnásobek toho co Hradiště vyprodukuje), vychází výrazně hůř než varianta V3 (tedy čistá plynofikace) - pro kapacitu 10 tis. tun odpadů totiž vychází navýšení ceny tepla o 20 Kč/GJ, kdežto pro plynofikaci (V3) pouze o 9 Kč/GJ.

Náš celkový pohled na záměr:

- Dnes CTZ spaluje zhruba **15 tis. t uhlého prachu**. Uhlí má být v preferované variantě nahrazeno prakticky stejným množstvím komunálního odpadu. Tento odpad je ale výrazně horší palivo než používaný uhlý prach (výhřevnost je nižší přibližně o 40%), takže **bude nutno navýšit podíl plynu na produkci tepla z dnešních 3% na asi 51%**.
- **20% z veškerého vyrobeného tepla se ztratí v tepelných sítích; dalších 20% tepla vyrobeného spalováním odpadů se v létě bude mařit bez užítu**.
- **Benefit (snížení ceny tepla) pro domácnosti připojené na CTZ minimální až zanedbatelný; pro ostatní obyvatele žádný, resp. záporný** – tj. nahrazení stávajícího zdroje znečištění (spalování uhlého prachu) **novým lokálním zdrojem znečištění ovzduší**, který přinese **zhoršení prostředí v Hradišti**, bude vnášet do prostředí **nové nebezpečné odpady** (zbytky po spalování), **nové typy škodlivin v ovzduší** a přinese **nová rizika s možnými negativními dopady na zdraví lidí**.

